

Шәкәр, республикабызда яшәгәнчеләр арасында бу эһәмәт белән авыручы юк. Хәбәрне Мордовиянең Роспотребнадзор, миграцион хезмәт һәм Н.П.Огарев исемендәге университетыбыз бедгечләре йәттәләр. Аларга кәпсанлы сораулар һәм мәргәһәтләргә республикабыз халкыннан, бигърәк чит ил студентлары белән бергә укыган ата-аналардан килә. Шуңа 7нче ноябрь күнне Мордовия Басма йортында Эбола вирусы турында сәйләшергә дип тәрле әлкә белгечләре килде. Аларның фикерләре һәм вирус турындагы мәгълүмат белән таныштырабыз. Эбола геморрагик бизгәк - куркыныч йогышлы чир. Әлем белән тәмамлану очрагы 90-95 процентны тәшкил итә. Эбола - бик аз йөрнелгән вирус. Әлегә аңа дүә һәм вакцина юк. Шулай да медицинада, авыруны тәрле юнәлештә дүвалап, чирне жиһә очраклары бар. Әлбәттә, кешенең иммунитеты нык булуы һәм миәтле. Эболага каршы күрәшчә вакцина эшләгән юнәлешендә уңышка ирешеп киләләр. Бу вирус беренчә тапкыр 1976 елда Конго республикасында Заирда Эбола елгасы янында ачыклана. Вируска елга исеме бирелә. Аның тәрле кимәрчеләрдән һәм маймыллардан, очучы тычканлардан килеп чыгу ихтималын йәтләләр. Быел Кәнбатыш Африканың Гвинея, Либерия, Сьерра-Леоне илләрендә Эбола бизгәге эпидемиясе күзәтелә. Африкада булып кайтучылар арасында Америка, Англия, Германия, Канада илләрендә дә Эбола вирусын йоктыручылар бар. Африка илләренә чыгудан тыелып торырга кирәк.

“Эбола бизгәге”ннән кеше әләргә мөмкин. Вирус кан юлларын, бавырны зарарлай. Чир бик ансат тарала: чирле кеше кулланган йәберне тотып караса да, аның янәшәсендә басып торганда зарарланган һаваны суласа, кан аша да. Мәнә шушы факт шик тудыра да инде. Ни әчен дигәндә, чир йоктыру шулай әиәел икән, эпидемия яшен тизлегә белән таралырга тиештер бит инде. Ә чынбарлыкта, Африкада беренчә тапкыр 1976 елда теркәлгән Эбола бизгәгеннән бәгенгә күнгә кадәр нибары 13 мең 703 кешенең авыруы мәгъләм. Әлчеләре – 35,9% очрак. СШАда дүрт кеше Эбола бизгәге белән авырган, аларның берсе әлгән, Испаниядә - берәә. Шунысы яхшы, эпидемия вакытында бу илләргә кертмиләр һәм чыгармыйлар да.

Юлия Викторовна Матвеева, Мордовия буенча сатып алучылар хокукын яклау һәм кеше иминлеген, эпидемиологик күзәтә бәлегә әитәкчәсе, журналистларга болай ди: “Эбола бизгәге билгеләренә авыруны бик нык хәле китә, каты итеп башы, тәне, әче авырта

башлый, эче кит?, ангина барлыкка кил?. Со?рак коры й?ткер? к?з?тел?, к?кр?к читлеге ч?нчи башлый. Температура 39-40 градуска к?т?рел?. Борыннан, а?каулардан, колак, к?зл?рд?н кан кил?. Эбола бизг?гене? инкубацион вакыты 2-21 к?н, уртача – 3т?н алып 9 к?нг? кад?р.

“Роспотребнадзор” м?гъл?матларына караганда, Мордовияг? Эбола бизг?ге янамый. Илне? барлык аэропортларында да Эбола чире котырган Африка илл?ре рейсларына карата мониторинг ?тк?рел?, ягъни, бу илл?рд?н самолетлар кертелми ??м аларга чыгарылмый. Шу?а к?р? безне? илг? Эбола вирусы куркынычы янамый. Мордовияд?, барыбер, апрель аеннан алып т?рле оештыру-профилактик чаралар ?тк?рел?.

...06 августа 2014 года вопрос “О предупреждении заноса и распространения на территории Республики Мордовия геморрагической лихорадки Эбола” рассмотрен на Межведомственной комиссии по обеспечению санитарно-эпидемиологического благополучия на территории Республики Мордовия при Главе Республики Мордовия, - ди Юлия Викторовна. - Саранск ш??ренд? октябрь аенда гына да т?г?р?к ?ст?лд? ??м сал?м?тлек министры хезм?тк?рл?ре бел?н ?тк?релг?н коллегияд? Эболага кагылган тема яктыртылып с?йл?нг?н. ГБУЗ РМ “Республиканская инфекционная больница”да барлык дарулар, диагностикалау ?чен кир?к-яраклар, боксланган б?лм?л?р ?зер. Кан алу ?чен лаборатор тикшерен?л?р д? анда ук ?т?р. ?г?р Эбола безг? кил? к?рс?, тренировка д?ресл?ре ?тк?релг?н, чаралар алгаритмы эшк?ртелг?н”.

Темага ачыклык кертеп, Наталья Шамилевна Ватолкина, халыкара элем-т? эшл?ре буенча ФГБОУ «МГУ им. Н.П.Огарева» идар? ?ит?кчесе, болай ди: «Университетта барлыгы 36 илд?н 600 студент белем ала. Аларны? к?бесе медицина факультетында белем алалар. 43 студент Африкадан, аларны? алтысы гына к?нбатыш ягыннан, калганнары Нигерия ??м башка илл?ренн?н. Н?ти??д?, к?пчелек студентларыбыз Эбола чире булмаган яклардан. Быел 18 студентыбыз туган якларына каникулларга кайтып килде, барысы да 21 к?нлек медицина хезм?тк?рл?ре к?з?т?л?ре астында иде. Алар ис?н-саулар. Эбола чирен йокмаганнар. ?йтеп кит?рг? кир?к, чит илд?н килеп укучыларыбыз ??р ел ки??йтелг?н медосмотр ?т?л?р”.

Альберт Юрьевич Варвенский, ФГБОУ «МГУ им. Н.П.Огарева» ректорыны? халыкара эшл?р буенча ярд?мчесе: «Без чит ил яшъл?рен абитуриент вакытта ук сайлап алабыз: посольствалар бел?н тыгыз элемт?д? булабыз. Аларны? белем д?р??сен ген? т?гел, саулыгы турындагы белешм?сен кат-кат тикшер?без. Эбола бизг?ге булган илл?р абитуриентларын сайлап алу этабында ук т?шереп калдырабыз».

?лб?тт?, йогышлы авырулар барысы да куркыныч инде алар. Вакытында туктатмаса?, б?тен кешелекк? аф?т яный. Тиф, сары, себер язвасы, ??м башка шундый авырулардан к?пме кеше кырылган!

Наталья Михайловна Мудрова, Мордовия буенча Россия Федерациясе миграцион хезм?те ?ит?кчесе урынбасары: «Миграцион хезм?т ?лк?се университетыбыз бел?н тыгыз элемт?д?. Эбола чирен? килг?нд?, мигрантлар бел?н зур эш алып барыла. ?з?к ??м К?нбатыш Африка илл?рен? чыгып й?р?л?р ?лег? тоела, ?мма бу чир башка илл?р аша да к?ч? ала. Безд? булмасын ?чен барлык чаралар к?рел?. ?г?р температурагыз к?т?релде ис?, паникага бирелм?гез. Чит илл?рг? чыкмаган булсагыз, шикл?нерг? урын юк. Б?лкем салкын тидерг?нсез, я ОРВИ, грипп кына эл?ктерг?нсез». Журналистларны? т?рле сорауларына ?авапны ??рбер эксперт тел?п кайтарды. ?лег? Эболадан куркарга урын юк.

Наил? Насырова